

Пчеларството в България през 2016 година

Към 1^{ви} октомври 2016 година броят на пчелните семейства са с 1% повече спрямо предходната година и достига 754 105 броя. След неблагоприятните климатични условия през пролетта и началото на лятото на 2016 година добитият пчелен мед е 10 218 тона, което е с 10.3% по-малко в сравнение с 2015 година. По различни причини през 2016 година са загинали 37 628 пчелни семейства. Броят на стопанствата с пчелни семейства през 2016 година е 15 306 или с 14.8% по-малко. Средният брой на отглежданите пчелни семейства в едно стопанство се увеличава от 41.6 броя през 2015 г. на 49.3 броя през 2016 г.

Таблица 1

Стопанства, пчелни семейства и производство на пчелен мед по статистически райони през 2016 година						
Статистически зони (NUTS 1) и статистически райони (NUTS 2)	Стопанства с пчелни семейства към 1.10.2016	Пчелни семейства към 1.10.2016	Пчелни семейства, от които е добиван мед	Среден брой пчелни семейства	Добит пчелен мед	Среден добив на мед от едно пчелно семейство
	(брой)	(брой)	(брой)	(брой)	(тона)	(кг)
България	15 306	754 105	610 631	49.3	10 218	16.7
<i>Северна и Югоизточна България</i>	<i>10 991</i>	<i>615 082</i>	<i>508 540</i>	<i>56.0</i>	<i>8 968</i>	<i>17.6</i>
Северозападен	3 323	151 326	123 368	45.5	1 745	14.1
Северен централен	2 643	157 663	134 197	59.7	2 350	17.5
Североизточен	2 448	172 246	140 405	70.4	2 888	20.6
Югоизточен	2 577	133 847	110 570	51.9	1 985	18.0
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	<i>4 315</i>	<i>139 023</i>	<i>102 091</i>	<i>32.2</i>	<i>1 250</i>	<i>12.2</i>
Югозападен	1 750	48 341	31 158	27.6	437	14.0
Южен централен	2 565	90 682	70 933	35.4	813	11.5

Източник: МЗХ, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

Таблица 2

Унищожени пчелни семейства и загуби, нанесени по различни причини през 2016 г. по статистически райони						
Статистически зони (NUTS 1) и статистически райони (NUTS 2)	Общо унищожени пчелни семейства (брой)	в т.ч.				Изменение 2016/2015 (%)
		от отравяне (брой)	от болести (брой)	от глад (брой)	по други причини (брой)	
България	37 628	16 943	8 945	4 298	7 442	-16.2%
<i>Северна и Югоизточна България</i>	<i>30 001</i>	<i>13 806</i>	<i>6 998</i>	<i>2 780</i>	<i>6 417</i>	<i>-11.8%</i>
Северозападен	4 122	2 111	1 673	241	97	-13.6%
Северен централен	6 225	3 259	1 149	1 027	790	-16.1%
Североизточен	7 102	2 295	1 367	919	2 521	-0.1%
Югоизточен	12 552	6 141	2 809	593	3 009	-14.7%
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	<i>7 627</i>	<i>3 137</i>	<i>1 947</i>	<i>1 518</i>	<i>1 025</i>	<i>-30.0%</i>
Югозападен	3 272	1 952	349	760	211	5.2%
Южен централен	4 355	1 185	1 598	758	814	-44.1%

Източник: МЗХ, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

Резултати и анализи

Таблица 3

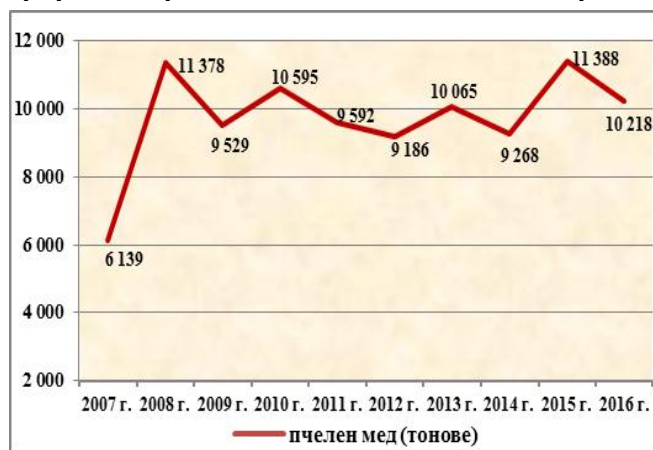
Пчелни семейства по статистически райони през 2015 и 2016 година						
Статистически зони (NUTS1) и статистически райони (NUTS2)	Пчелни семейства към 01.10.2015	Пчелни семейства към 01.10.2016	Изменение 2016/2015 (%)	Пчелни семейства, от които е добиван мед през 2015 г.	Пчелни семейства, от които е добиван мед през 2016 г.	Изменение 2016/2015 (%)
	(брой)	(брой)		(брой)	(брой)	
България	747 434	754 105	0.9%	592 987	610 631	3.0%
Северна и Югоизточна България	612 448	615 082	0.4%	497 047	508 540	2.3%
Северозападен	146 303	151 326	3.4%	118 251	123 368	4.3%
Северен централен	166 123	157 663	-5.1%	127 247	134 197	5.5%
Североизточен	167 678	172 246	2.7%	136 568	140 405	2.8%
Югоизточен	132 344	133 847	1.1%	114 981	110 570	-3.8%
Югозападна и Южна централна България	134 986	139 023	3.0%	95 940	102 091	6.4%
Югозападен	47 024	48 341	2.8%	30 430	31 158	2.4%
Южен централен	87 962	90 682	3.1%	65 510	70 933	8.3%

Източник: МЗХ, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

Графика 1. Отглеждани пчелни семейства (брой)

Графика 2. Производство на пчелен мед в България

Източник: МЗХ, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

Таблица 4

Разпределение на стопанствата според броя на отглежданите в тях пчелни семейства									
Брой пчелни семейства в стопанство	Стопанства към 1 ^{-ви} октомври			Пчелни семейства към 1 ^{-ви} октомври			Среден брой пчелни семейства		
	2015 г.	2016 г.	Изменение 2016/2015	2015 г.	2016 г.	Изменение 2016/2015	2015 г.	2016 г.	Изменение 2016/2015
	(брой)	(брой)	(%)	(брой)	(брой)	(%)	(брой)	(брой)	(%)
от 1 до 9	5 229	3 858	-26.2%	21 182	17 353	-18.1%	4.1	4.5	9.8%
от 10 до 49	7 487	6 196	-17.2%	162 872	139 601	-14.3%	21.8	22.5	3.2%
от 50 до 149	4 282	4 172	-2.6%	339 625	341 681	0.6%	79.3	81.9	3.3%
150 и повече	971	1 080	11.2%	223 754	255 470	14.2%	230.4	236.5	2.6%
Общо	17 969	15 306	-14.8%	747 434	754 105	0.9%	41.6	49.3	18.5%

Източник: МЗХ, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

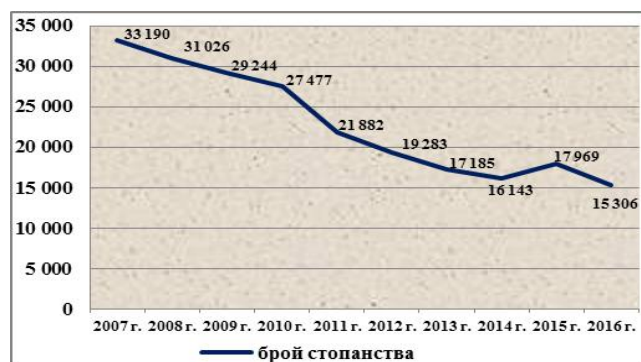
Таблица 5

Реализация на пчелен мед и средни продажни цени					
Вид реализация	Количество реализиран пчелен мед през 2015 г.	Средна цена* през 2015 г.	Количество реализиран пчелен мед през 2016 г.	Средна цена* през 2016 г.	Изменение на средната цена 2016/2015
	(тона)	(лв./кг)	(тона)	(лв./кг)	(%)
Директни продажби на краен потребител	1 713	6.83	1 736	6.76	-1.0%
Директни продажби на търговците на дребно	329	6.03	535	5.47	-9.3%
Продажби на преработвателни предприятия	4 534	5.34	3 759	4.61	-13.7%
Продажби за промишлеността	195	5.37	623	4.62	-14.0%
За собствена консумация и подхранване на пчели	2 132	-	1 899	-	-
Общо	8 903	///	8 552	///	///

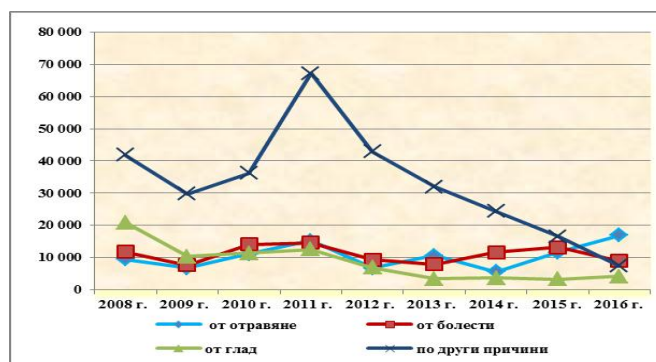
* Цените са без ДДС.

Източник: МЗХ, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

Графика 3. Стопанства с пчелни семейства

Графика 4. Унищожени пчелни семейства (брой)

Източник: МЗХ, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

Таблица 6

Профилактични мероприятия и подхранване на пчелните семейства през 2015 и 2016 г.						
Мероприятия	2015 г.		2016 г.		Изменение 2016/2015	
	Пчелни семейства	Среден разход за 1 пчелно семейство	Пчелни семейства	Среден разход за 1 пчелно семейство	Пчелни семейства	Среден разход за 1 пчелно семейство
	(брой)	(лв.)	(брой)	(лв.)	(%)	(%)
Третиране срещу вароатоза	741 467	5.60	747 676	5.20	0.8%	-7.1%
Зимно подхранване	582 483	9.20	632 928	7.80	8.7%	-15.2%
Пролетно подхранване	682 976	9.40	679 089	8.14	-0.6%	-13.8%
Есенно подхранване	610 929	9.50	633 180	8.20	3.6%	-13.7%

Източник: МЗХ, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

Таблица 7

Съхранение на пчелния мед и стойност на съхранението му (вкл. транспортни и складови разходи)						
Вид на съдовете за съхранение	Стойност за съхранение			Относителен дял на стопанствата, които използват съдове за съхранение по видове		
	2015 г.	2016 г.	Изменение 2016/2015	2015 г.	2016 г.	Изменение 2016/2015
	(лв./кг)	(лв./кг)	(%)	(%)	(%)	(%)
В тенекии	0.25	0.25	0.0%	67.2%	67.8%	0.9%
Стъклени буркани	0.36	0.45	25.0%	3.4%	2.2%	-35.3%
В пластмасови опаковки	0.48	0.35	-27.1%	50.4%	52.3%	3.8%
Други опаковки	0.50	0.38	-24.0%	0.2%	0.1%	-50.0%

Източник: МЗХ, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

Таблица 8

Подвижно пчеларство			
Характеристики	2015 г.	2016 г.	Изменение 2016/2015
Пчелни семейства, включени в подвижно пчеларство (брой)	53 734	44 165	-17.8%
Стопанства, практикували подвижно пчеларство (брой)	484	639	32.0%
Стойност на транспортните разходи и ветеринарните свидетелства (лева за едно пчелно семейство)	8.83	12.11	37.1%

Източник: МЗХ, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

През 2016 година 24 стопанства с 5 615 пчелни семейства са декларирали, че имат 36 споразумения (писмени или устни) със земеделски стопани за опрашване на култури върху 28 646 дка.

Методологични бележки

Целта на анкетата е да се определи броят на пчелните семейства към 1-ви октомври 2016 г., добитият пчелен мед през календарната 2016 г., реализацията и средни цени (без ДДС) на реализирания мед през 2016 г., основните разходи по производството и съхранението на пчелен мед, както и да се събере информация за броя на унищожените пчелни семейства през 2016 година и да се посочат и обобщат причините за унищожаването им. Резултатите от изследването се използват за изготвяне на анализи и програми за сектора, както и за вземане на управленски решения при провеждане на аграрната политика в пчеларството. Нормативният документ в страната, на който се основава провеждането на статистическото изследване, е Националната статистическа програма за 2016 г. Резултатите от проведеното изследване са в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 1368/2015 на Съвета от 06.08.2015 и Регламент (ЕС) № 1308/2013 година относно мерките по отношение на помощта в сектора на пчеларството. Използваните определения и дефиниции в анкетата са аналогични на посочените в цитираните регламенти.

Изследвани статистически показатели:

I. Стопанства, отглеждани пчелни семейства, добив и реализация на пчелен мед – брой стопанства с пчелни семейства; брой пчелни семейства; добит пчелен мед – кг, тона; среден добив на мед – кг от 1 пчелно семейство; реализиран мед – кг; цени на реализирания мед – лева за килограм.

II. Реализация на пчелния мед – директни продажби на краен потребител, продажби на търговците на дребно, за преработвателни предприятия, за промишлеността, консумация в стопанствата.

III. Показатели за провеждане на профилактика и борба със заболяванията по пчелните семейства – стойност на профилактичните третираня срещу вароатоза, разходи за подхранване на пчелите, брой на унищожените пчелни семейства, подвижно пчеларство и съхранение на пчелния мед.

Въпросникът за провеждане на анкетата се състои от 4 страници и обхваща административна информация за стопанството, юридически статут, регистрационен номер на пчелина в ОДБХ, съгласно Наредба №27 (ДВ, бр. 70/2002 г.) на БАБХ за регистрация и идентификация на пчелните семейства, брой пчелни семейства, количество и реализация на произведения пчелен мед, производствени разходи и разходи, свързани със съхранението на пчелния мед.

Обхват, модел и обем на извадката – извадката е изготвена, като е използван списък на стопанствата с пчелни семейства от проведеното преброяване на земеделските стопанства в България през 2010 година и новосъздадени след 2010 година стопанства, информация за които е получена от регистъра на земеделските стопани по Наредба № 3 от 1999 г., регистъра на пчелините в България, поддържан в БАБХ и проведените ежегодни статистически изследвания "Пчеларството в България" след 2010 г. Тя е стратифицирана и случайна и обхваща 2 860 стопанства с пчелни семейства. С новосъздадените и наследени през 2016 година стопанства в статистическото наблюдение са включени и анкетирано общо 3 062 стопанства. Организацията и контролът на анкетата се извършва от отдел "Агростатистика" при Министерството на земеделието и храните.

Конфиденциалност – националните правила за определяне на конфиденциалността са дефинирани в Закона за статистиката. Съгласно чл. 25 не могат да се разгласяват или предоставят индивидуални статистически данни, както и статистическа информация, която обобщава данните за по-малко от три статистически единици или за съвкупност, в която относителният дял на стойността на изучаван параметър на една единица е над 85 на сто от общата стойност на този параметър за всички единици от съвкупността.

Достъпност и прозрачност – данните за броя на пчелните семейства, унищожените пчелни семейства през годината, за количеството на добития пчелен мед и реализацията на меда са достъпни за потребителите на сайта на МЗХ

(http://www.mzh.government.bg/MZH/bg/ShortLinks/SelskaPolitika/Agrostatistics/livestock_breeding/Posts_copy4/Buletini2016.aspx),

съобразно установения срок в Националната статистическа програма и в Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания, провеждани от МЗХ.

Разпределение на административните области по статистически райони (NUTS 2) – Северозападен: Видин, Враца, Монтана, Ловеч, Плевен; **Северен централен:** Велико Търново, Габрово, Разград, Русе, Силистра; **Североизточен:** Варна, Добрич, Търговище, Шумен; **Югоизточен:** Бургас, Сливен, Ямбол, Стара Загора; **Югозападен:** Благоевград, Кюстендил, Перник, София-град, София област; **Южен централен:** Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Хасково.